

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

30 Aralık 2012

7/12591
6K858

Sayı : B.13.2.SGK.0.65.03.05/610/

22870077

Konu: İzmir Milletvekili

Ahmet Kenan TANRIKULU'nun

(7/12591) Esas No'lu

Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 26/11/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-94950 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU'na ait 7/12591 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya dair cevabi bilgi ve değerlendirmeler ekte sunulmuştur.

Bilgilerini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK:

Cevap yazısı

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET KENAN TANRIKULU'NA AİT 7/12591 ESAS
NO'LU SORU ÖNERGESİNE CEVAP

Görevinin neden ve etkisi ile sakatlanan erbaş ve erlerin kendilerine, ölenlerin ise dul ve yetimlerine 5434 sayılı Kanunun mülga 56 ncı maddesi hükümleri esas alınarak vazife malullüğü aylığı bağlanmasını, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılan kamu görevlilerinde ise 5434 sayılı Kanunun mülga 45 ve 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılan nedenlerle malul hale gelmeleri veya hayatlarını kaybetmeleri, haklarında vazife malullüğü hükümlerinin uygulanmasını ve aylık bağlanmasını gerektirmektedir.

Maluliyet veya ölüme neden olan görev, olay, kaza veya kamu görevlisini malul hale getiren kişinin amacına göre bağlanacak vazife malullüğü aylığı ile sağlanan hakların niteliği de farklılık gösterebilmektedir.

Gerek 5434 ve 5510 sayılı kanunlar, gerekse 2330 ve 3713 sayılı kanunlarda yer alan hükümler uyarınca mevzuatımızda vazife malullükleri, sivil iştirakçilerin vazife malullüğü, TSK personelinin vazife malullüğü, harp malullüğü, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında vazife malullüğü ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında vazife malullüğü olmak üzere sınıflandırılabilir.

Bu kapsamda,

a) Barışta güven ve asayiş korumak, kaçakçılığı men, takip ve tahkikle görevli olanların bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu sakat kalanlara 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun,

b) Yurtiçinde ve yurtdışında görevlerini ifa ederlerken veya sıfatları kalkmış olsa bile bu görevlerini yapmalarından dolayı terör eylemlerine muhatap olarak yaralanan, sakatlanan, kamu görevlilerine 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu,

c) 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrasında sayılan nedenler dolayısıyla gerçekleşen malullükler nedeniyle harp malullüğü,

d) Yukarıda sayılan (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında sayılan özel düzenlemeler dışında yürütmekte oldukları görevlerinin sebep ve tesiriyle malul hale gelen veya ölenler hakkında vazife malullüğü,

hükümleri uygulanmak suretiyle, vazife malullüğü aylıkları bağlanmaktadır. Ancak, bu kanunlar uyarınca "Gazi" veya "Şehit" sıfatı esas alınarak bağlanarak ödenen bir aylık bulunmamaktadır. Diğer taraftan, çeşitli Kanunlarda şehit, gazi, malul gazi vb. ifadeler olmasına rağmen, söz konusu kavramları tanımlayan bir hüküm bulunmamaktadır.

2002 yılından 2012 yılı Ekim ayı sonuna kadar hayatını kaybetmesi nedeniyle, 5434 sayılı Kanunun 45 inci maddesinde belirtilen Vazife Malullüğü kapsamında 629, Harp Malullüğü kapsamında 102, 2330 sayılı Kanun kapsamında 268 ve 3713 sayılı Kanun kapsamında 1.069 hak sahibine aylık bağlanmıştır.

Bilindiği üzere, 16/05/2006 tarihli ve 5502 sayılı Kanunla kurulan Sosyal Güvenlik Kurumunda, 2002-2007'den Sosyal Güvenlik Kurumu Hukuk Müşavirliğine intikal eden dosyalar ile birlikte dava dosya sayısı 98 adettir. Davalar, Kurumca bağlanan malullük, harp malullüğü aylığı, vazife malullüğü ya da hak sahiplerine bağlanan aylıklarda 3713 sayılı kanundan faydalandırılma talebiyle ilgili olarak açılmıştır. Bu davalardan, 13 adet dosya Kurum lehine sonuçlanmıştır. 22 adet dava şehit/gazi aileleri lehine sonuçlanmış, 13 dosya temyiz incelemesinde olup diğer dosyalar da derdest bulunmaktadır.

Kurum uygulamaları Anayasa, Kanun, Tüzük, Yönetmelik vb. yasal hükümler çerçevesinde yürütülmekte olup, Anayasa Mahkemesi Kararları ile İçtihadı Birleştirme niteliğindeki mahkeme kararları dışında kalan mahkeme kararları, sadece kararın alındığı kişi bakımından Kurumu bağlamaktadır.

2002 yılından 2012 yılı Ekim ayı sonuna kadar vazife malülü olduğu bildirilen, 5434 sayılı Kanunun 45 inci maddesinde belirtilen Vazife Malullüğü kapsamında 530, Harp Malullüğü kapsamında 86, 2330 sayılı Kanun kapsamında 82 ve 3713 sayılı Kanun kapsamında 247 kişiye aylık bağlanmıştır.

12/07/2012 tarihli ve 28351 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 04/07/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanun ile 2330 ve 3713 sayılı Kanunlarda yapılan değişiklikler ile söz konusu Kanunların kapsamı genişletilmiştir.

Bu çerçevede, 6353 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme öncesinde Harp Malullüğü, 2330 sayılı Kanun ve 3713 sayılı Kanun kapsamına alınmayan dosyalardan, 11 dosyaya Harp Malullüğü, 76 dosyaya 2330 sayılı Kanun ve 143 dosyaya da 3713 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmıştır.

Yine, 6353 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden sonra söz konusu Kanun ile yapılan düzenleme nedeniyle 2 dosyaya 2330 sayılı Kanun ve 18 dosyaya da 3713 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmıştır. 6353 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme öncesinde 3713 sayılı Kanun kapsamına alınmayan dosyalardan toplam 74 adet dosya ise kapsam içerisine alınmış işlemleri devam etmektedir.

Siirt Pervari'de 10 Kasım 2012 günü yürütülmekte olan bir operasyona takviye amacıyla Jandarma Özel Harekat timini taşıyan İl Jandarma Komutanlığı'na ait bir Sikorsky S-70 helikopterinin düşmesi sonucu 3 subay, 4 astsubay, 1 uzman çavuş ve 9 uzman erbaş olmak üzere toplam 17 askerimiz hayatını kaybetmiştir. Söz konusu personelle ilgili belgeler Kuruma iletildiğinde durumları incelenecek ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında bağlanacak vazife malullüğü aylıkları ile hesaplanacak ikramiye tutarları geride kalan hak sahiplerine hisseleri oranında paylaşılırak ödenecektir.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1 inci maddesi;

“Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.” hükmünü,

21 inci maddesi ise; “(...) kamu görevlilerinden yurtiçinde ve yurtdışında görevlerini ifa ederlerken veya sıfatları kalkmış olsa bile bu görevlerini yapmalarından dolayı terör eylemlerine muhatap olarak yaralanan, sakatlanan, ölen veya öldürülenler hakkında 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Ayrıca;

a) (Değişik: 28/2/1995 - 4082/6 md.) Malul olanlarla, ölenlerin aylığa müstehak dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarı, bunların görevde olan emsallerinin almakta oldukları aylıklardan; emekli olanların öldürülmeleri halinde ise, dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarı ve Kanuna göre kendisine bağlanabilecek emekli aylığından az olamaz. Yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak ve başkasının yardım ve desteğine muhtaç olacak derecede malul olanlar ile ölenlerin dul ve yetimlerine en yüksek devlet memuru aylığı üzerinden, diğerlerine mevcut aylıkları üzerinden, 30 yıl hizmet yapmış gibi emekli ikramiyesi ödenir. Bu bent hükümlerine göre ilgililere fazla olarak yapılan ödemeler, faturası karşılığı ilgili sosyal güvenlik kuruluşlarınca Hazine'den tahsil edilir.” hükmünü amir iken, 12/07/2012 tarihli ve 28351 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren

04/07/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanunun 75 inci maddesi ile 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine yeni cümleler eklenmiş, (c), (d) ve (h) bentleri değiştirilmiş, aynı fıkra (i) ve (j) bentleri ile aynı maddenin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere iki yeni fıkra eklenmiştir.

Buna göre, 6353 sayılı Kanun ile eklenen ve yukarıda bahsi geçen 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası;

“Kamu görevlileri ile birinci fıkranın (h) ve (j) bentleri kapsamına girenlerden terör olaylarını önlemek amacıyla her türlü patlayıcı maddeye bağlı olarak meydana gelen olaylar sonucunda ya da her ne şekilde olursa olsun terör olaylarının önlenmesi, takibi veya etkisiz hale getirilmesi amacıyla ifa edilen görevler sırasında veya bu görevlere gidiş dönüşler esnasında meydana gelen kazalar sonucunda yaralanan, sakatlanan, hastalanan veya hayatını kaybedenler, birinci fıkranın durumlarına uygun hükümlerinden yararlandırılır.”

hükümünü amir olup, yine 6353 sayılı Kanunun 77 nci maddesi ile 3713 sayılı Kanuna eklenen geçici 11 inci madde ise;

“Bu maddenin yürürlük tarihinden önce bu maddeyi düzenleyen Kanun ile 21 inci maddeye eklenen haller sebebiyle bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce malul olanların kendileri, hayatını kaybedenlerin ise dul ve yetimleri, müracaatları üzerine bu Kanunun durumlarına uygun hükümlerinden bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren yararlandırılırlar. Anılan maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamına giren er ve erbaşlar yönünden aylıkların yeniden belirlenmesinde müracaat şartı aranmaz.

21 inci madde kapsamına girenlerden, daha önce her ne şekilde olursa olsun devam eden yargı süreçleri ve icrai takibatlardan feragat edenler, ilgili kuruma başvurmaları durumunda bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren 21 inci madde ile sağlanan durumlarına uygun haklardan yararlandırılır. Davalardan feragat edilmesi halinde mahkemelerce ilgili Kurum lehine hükmedilecek vekalet ücretleri ilgili Kurumca tahsil edilmez.

Bu madde esas alınarak geriye dönük herhangi bir aylık, aylık farkı, tazminat, tazminat farkı ile ikramiye ve ikramiye farkı ödenmez ve geriye dönük hak talep edilemez.” hükümünü amirdir.

Yukarıya alınan kanun maddelerine göre, 6353 sayılı Kanunla eklenen hükümler öncesinde, kamu görevlilerinin veya hak sahiplerinin, vazife malüllüğü kapsamında 3713 sayılı Kanun ile sağlanan haklardan yararlandırılabilmesi için; yurtiçinde ve yurtdışında görevlerini ifa ederlerken veya sıfatları kalkmış olsa bile bu görevlerini yapmalarından dolayı terör eylemlerine muhatap olarak yaralanmaları, sakatlanmaları veya vefat etmeleri gerekmekte iken, 6353 sayılı Kanun ile eklenen ikinci fıkra ile,

Terör olaylarını önlemek amacıyla her türlü patlayıcı maddeye bağlı olarak meydana gelen olaylar sonucunda,

Her ne şekilde olursa olsun terör olaylarının önlenmesi, takibi veya etkisiz hale getirilmesi amacıyla ifa edilen görevler sırasında veya bu görevlere gidiş dönüşler esnasında meydana gelen kazalar sonucunda

yaralanma, sakatlanma, hastalanma veya vefat halleri de 3713 sayılı Kanun kapsamına alınmıştır.

Ayrıca, 3713 sayılı Kanuna eklenen geçici 11 inci madde ile söz konusu maddenin yürürlük tarihinden önce 21 inci maddeye eklenen haller nedeniyle maddenin yürürlük tarihinden önce malul olanların müracaatları üzerine 3713 sayılı Kanunun durumlarına uygun hükümlerinden maddenin yürürlük tarihini takip eden aybaşı olan 01/08/2012 tarihinden itibaren yararlandırılması imkanı getirilmiştir.

Bilindiği üzere, Afyonkarahisar’da, 25 Eylül 2012 tarihinde mühimmat deposunda meydana gelen patlama sonucunda toplam 25 askerimiz şehit olmuştur.

Patlamada şehit olan erbaş ve erlerimiz aileleri tarafından aylık bağlanması talebine ilişkin dilekçeler intikal etmeye başlamış ise de ilgili Kuvvet Komutanlığı tarafından vazife malullüğünün tevsikine ilişkin belgeler gönderilmediğinden durumları incelenememiştir. Olayla ilgili soruşturma sonuçları ve belgelerin intikali halinde şehitlerimizin durumları incelenerek, hangi kanun kapsamında aylık bağlanacağına Vazife Malullüğü Tespit Kurulunca karar verilecektir.

Öte yandan, bu konuda yapılmakta olan herhangi bir yasal düzenleme çalışması bulunmamaktadır.